

ПРОТОКОЛ

София, 12.02.2020 г.

от Обществено обсъждане

на проект на **Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия**

Днес, 12.02.2020 г. от 10:01 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Светла Годорова, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Евгения Харитонова, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, М. Трифонов – началник на отдел „Цени и лицензи: електрически мрежи, търговия и пазари“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 33/06.02.2020 г., т. 5, за участие в общественото обсъждане на проект на Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Докладът е изготвен от работна група в състав: Елена Маринова, Пламен Младеновски, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Петя Андонова, Радостина Методиева, Радослав Райков, Силвия Петрова.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-1/06.02.2020 г. като заинтересовани лица са поканени: **Министерство на енергетиката, Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Национална електрическа компания“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД, „ЕЙ и ЕС-ЗС Марица изток 1“ ЕООД, „Контурглобал Марица Изток 3“ АД, „ТЕЦ Зарица 3“ АД, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, „ЧЕЗ Електро България“ АД, „Електроразпределение Юг“ ЕАД, „ЕВН България електроснабдяване“ ЕАД, „Електроразпределение Север“ АД, „Енерго-Про Продажби“ АД, „Електроразпределение Златни пясъци“ АД, „ЕСП Златни пясъци“ ООД, Асоциация на търговците на електроенергия в България, Асоциация свободен енергиен пазар, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Асоциация на топлофикационните дружества, Българска**

ветроенергийна асоциация, Българска фотоволтаична асоциация, Българска соларна асоциация, Асоциацията на производителите на екологична енергия.

Министерство на енергетиката, Фонд „Сигурност на електроенергийната система“, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „ТЕЦ Бобов дол“ ЕАД, „ЕЙ и ЕС-3С Марица изток 1“ ЕООД, „Контурглобал Марица Изток 3“ АД, „ТЕЦ Зарица 3“ АД, „Електроразпределение Златни пясъци“ АД, „ЕСП Златни пясъци“ ООД, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска федерация на индустриалните енергийни консуматори, Българска браншова камара на енергетиците, Асоциация на топлофикационните дружества, Българска фотоволтаична асоциация, Българска соларна асоциация и Асоциацията на производителите на екологична енергия не изпращат свои представители.

На общественото обсъждане присъстват:

- г-н Константин Константинов – изпълнителен директор на „Българска независима борса“ ЕАД;
- г-н Гергана Терзийска – директор на дирекция в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД;
- г-н Венцислав Марков – ръководител на управление в НЕК ЕАД;
- г-жа Зорница Генова – член на УС на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД;
- г-жа Анна Димитрова – упълномощен представител на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД;
- г-н Стефан Симеонов – упълномощен представител на „Електроразпределение Север“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД;
- г-н Мартин Георгиев – председател на Асоциация на търговците на електроенергия в България;
- г-жа Мария Кръстева – Асоциация свободен енергиен пазар;
- г-жа Габриела Тодорова – административен директор на Българска ветроенергийна асоциация.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Започвам да предоставям думата на участниците в реда, в който са изброени присъстващите дружества чрез техните представители.

Константин Константинов – изпълнителен директор на „Българска независима борса“ ЕАД:

Първо бих искал да Ви благодаря, че в подготвената актуализация на Правилата за търговия с електрическа енергия сте отразили параметрите, които засягат промените, свързани с пазарното обединение на пазари в рамките на деня. Знаете, че то се случи и на българо-румънска граница преди няколко месеца. Тези промени решават и въпросите с бъдещето обединение *ден напред*, което, да сме живи и здрави, пак на българо-румънска граница би трябвало да се случи до края на годината. Там сме фокусирали изцяло усилията на екипа на борсовия оператор, заедно с Вашата подкрепа, подкрепата и работата на преносния оператор и на същите дружества от румънска страна. Имам единствено коментар по предложението на колегите от преносния оператор относно периода на сетълмент, равен на 15 минути. По-скоро бих искал да Ви информирам, че комитетът на всички номинирани оператори на пазара на електрическа енергия в Европа най-вероятно ще поиска отлагане на номинирането на графиците с период на сетълмент от 15 минути поради факта, че алгоритъмът е „офемия“, който изчислява клиринговите цени, клиринговите обеми на пазарите *ден напред* в цяла Европа, където ние сме пълноправни

участници. Поради този факт часът на затваряне ни е еднакъв с почти цяла Европа (12:00 часа Централноевропейско време). Поради необходимостта от още малко време за разработки и чисто софтуерни промени най-вероятно от името на NEMO Committee ще се поиска отлагане на номинациите. Ние ще Ви информираме официално в 14-дневния срок, който имаме за предложения по този въпрос и с конкретни текстове.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Използвам случая, че Вие сте първия участник – за да се чуе и от останалите участници, че 14-дневен е срокът след днешното заседание след което може да бъде подадено писмено становище в Комисията за енергийно и водно регулиране.

Гергана Терзийска – директор на дирекция в „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД:

Ние се запознахме с проекта на Правилата за търговия с електрическа енергия и имаме няколко възражения. Първо. Изразяваме несъгласие по отношение на това неприето наше предложение да отпаднат обединенията на стандартните балансиращи групи посредством един общ финансов сетълмент. В подкрепа на това предложение ще Ви запозная първо с малко актуални отчетни данни на балансиращия пазар. Към настоящия момент има активни координатори на стандартни балансиращи групи – 48 на брой. От тези 48 на брой 11 имат финансова отговорност към ЕСО по отношение на небалансите си, т.е. от тези 48 ЕСО има взаимоотношение единствено с 11 стандартни балансиращи групи. От тези 11 групи една стандартна балансираща група е с 22 подгрупи, т.е. близо 50% са в една балансираща стандартна група. Оставям на Вас да прецените до колко това е в синхрон с функционирането на един ефективен балансиращ пазар. На следващо място. Многократно заявихме, че отпадането на подобни обединения ще доведе до по-ниска цена на недостига с близо 15%. Чувствително това се забелязва в зимните месеци. Респективно това ще доведе и до по-висока цена на излишъка с близо 36%. Ние сме направили финансов сетълмент за зимните месеци и това е видно от този сетълмент без обединенията. На следващо място бих искала да подчертая, че т. нар. *главен координатор*, действително към момента няма никъде такава дефиниция и просто е наложена в практиката, няма непосредствен контрол върху конкретен търговски участник в подгрупата. Той не може да реагира при генерирането на един значителен небаланс от въпросния търговски участник. Не може да предприеме действия. Информира се единствено от уведомлението на преносния оператор, че има небаланси. Това е още една индикация каква е функцията на този т. нар. *главен координатор*. На следващо място искам да отбележа това допълнение по отношение на съоръженията за съхранение в ал. б на чл. 29. Този механизъм, който е разписан, е доста неясен и би допринесъл за различни спорове и тълкувания по отношение на това как операторът ще дефинира, че консумираната електрическа енергия от съоръжението за съхранение ще бъде за различна цел от тази да бъде обратно отдадена. По какъв начин? За да може съответно да се начисли мрежова тарифа, цена и достъп. Нашето предложение беше именно да се избегнат тези случаи на неправомерно освобождаване на тези съоръжения за съхранение от цена пренос и достъп, когато консумират за собствени нужди или за обслужването на други търговски договори, които са различни от предоставянето на допълнителни услуги за балансиране на електроенергийната система. Затова искаме да обмислите нашето предложение. В законоустановения срок ние ще си предоставим възраженията с подробни аргументи и мотиви. Това са нашите коментари.

Венцислав Марков – ръководител на управление в НЕК ЕАД:

И ние се запознахме с новия проект за промени в Правилата за търговия. Както и миналия път, изразихме някои наши забележки. Някои от тях са приети, а други не и на тях няма да се спирам. По-скоро ще се спра само на това, което сега ни притеснява в новите промени, свързани не с притеснения, а с неясноти, които може би впоследствие ще

бъдат изчистени от практиката. С предоставянето на резерв от мощностите (нас най-вече ни интересува от производствените мощности) в чл. 77 се казва, че независимият преносен оператор заявява диапазона, който трябва да бъде предоставян и в който диапазон не могат да се извършват други сделки на пазара. Следващите членове на Правилата – чл. 129 и чл. 131 регламентират провеждането на търгове. В единия член ние сме предоставили този диапазон и с него не може да се работи допълнително и не спечелим ли търг това означава ли, че диапазонът ще бъде освободен? Кога ще се случва това? Няма ясно разписани срокове за провеждане на търговете. Те ще бъдат месечни, седмични, дневни, часови. Смятаме, че се блокират едни мощности, в които доставчикът на регулиране е несигурен какво може да се предприеме с използването им – дали ще бъдат за резерв, дали може да ги активира на пазара. Запазването на тази пределна цена за регулиране ни притеснява. Смятаме, че пазарът е вече достатъчно работещ, за да отпаднат от пределните цени за регулиране. Някои други по-дребни забележки ще ги изложим в нашето становище до две седмици. Това е основното, което в момента ни притеснява.

Зорница Генова – член на УС на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД:

В ЧЕЗ се запознахме с проекта за изменение и допълнение на Правилата. Със задоволство отбелязваме, че голяма част от направените от нас предложения са приети, за което благодарим. Ще предложим някои редакционни допълнения към новопредложени текстове, като изобщо не ги изменяме по същество. За пример за дам чл. 99, ал. 4, в който е предвидено подаването на заявленията за смяна на доставчик по електронен път. Ще предложим допълнение, с което следва да се гарантира сигурността на данните, които ще се предават по електронен път, с оглед спазване на нормативните изисквания на регламента за защита на личните данни. Друго, което ще предложим и считаме, че е редакционно. След като се запознахме с мотивите по отношение на чл. 184а, ал. 3, а именно заличаването на алинеята по отношение на гаранционните обезпечения, които операторите предоставят на ЕСО, предлагаме да бъде допълнена съществуващата ал. 2, като се зложат принципи при определяне на гаранционните обезпечения по подобие на тези, които са предвидени в Закона за енергетиката за определяне на обезпеченията към Фонд „Сигурност на електроенергийната система“. Например: да се взимат предвид исторически данни за размера на експозицията, за историята на плащанията, за актуализацията и т.н. В 14-дневния срок ще подадем нашите конкретни предложения.

Анна Димитрова – упълномощен представител на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД:

Приветстваме предложенията за промени в Правилата и считаме, че те водят към необходимото уеднаквяване и осъвременяване на отношенията между участниците на електроенергийния пазар в България. Това от своя страна ще доведе до успешната интеграция с други регионални пазари, както вече чухме от други колеги, и в следствие с вътрешния енергиен пазар на Европейския съюз. Все още обаче наблюдаваме някои несъответствия и липса на необходимата координация между различните отговорности на различните участници на пазара, разминаване на времевите периоди по прилагането на определени разпоредби (най-вече що се касае до единния обмен на данни), както чухме преди малко – различните периоди на сетълмент. Освен това считаме, че в някои случаи има прибързано транспониране на европейските директиви в Правилата без да са извършени съответните законови промени. Според нас също ще бъдат необходими допълнителни редакции относно различните елементи и етапи на работа на балансиращия пазар. Нашите коментари ще предадем в законоустановения срок.

Стефан Симеонов – упълномощен представител на „Електроразпределение Север“ АД и „Енерго-Про Продажби“ АД:

Преди всичко бих искал да благодаря на Комисията и на работната група за това, че се е съобразила с нашите предложения за изменение на Правилата, при последната процедура, която беше ноември месец. По отношения на сегашната редакция на Правилата. Ние си запазваме правото да внесем писмено си становище в 14-дневния срок.

Мартин Георгиев – председател на Асоциация на търговците на електроенергия в България:

Ние също, като повечето от участниците досега, приветстваме усилията на КЕВР, разбира се и на законодателната власт, в последните години за допълнителна либерализация на пазара. За съжаление в конкретните Правила за търговия сме притеснени значително от предложените промени в частта *Балансираща енергия*. Тези промени, въпреки своята важност и значителен ефект, също така не бяха в първоначалния вариант на Правилата, а бяха добавени след предоставянето на становища, което намалява възможността за анализ и оценка на тяхното въздействие. Най-съществени са два проблема, които виждаме. Единият е преминаване към 15-минутен период на сетълмент, което (по оценка на експерти от компании-членове на Асоциацията) по административен път ще увеличи количествата енергиен небаланс 3 до 4 пъти. Много детайлни оценки не са възможни, тъй като не всички данни са налични в момента на 13-минутни интервали, за да се оцени. Другият съществен елемент е новата формула за изчисляване на цената на балансиращата енергия, в която доставчици към ЕСО от няколко източника – като студен резерв, активиран първичен, вторичен, количества, разпоредени от диспечери, аварийна помощ, които са закупени от ЕСО по различни цени, формулата се обединява и на груб език се начислява към пазарните участници по най-високата цена, по която е купена такава енергия. Реално може да имаме реалистичен случай, в който от даден източник ЕСО купува енергия по 300 лв., от друг купува по 500 лв. за МВтч. Всичката тази енергия обаче ще бъде начислена към пазара по цена от 500 лв./МВтч. Бихме се радвали да разберем логиката за промяната в тази формула. Ефектът от тази промяна ще бъде увеличени цени за недостиг и намалени цени за излишък, тъй като при формулата за излишък се прилага обратната логика – най-ниската цена. Смятаме, че в резултат от тези две промени разходите за балансиране на крайни клиенти на ВЕИ производители ще се увеличат в пъти (до 4 пъти). Ако погледнем крайната цена на електрическата енергия, която сега е около 100 лв. и разходите за балансиране са около 2-3 лв., това значи 10 лв. или 10% увеличение на крайните цени на електрическата енергия, което за повечето участници на пазара би било доста притеснително. В момента това са основно бизнес потребителите, но индиректно чрез балансиране на електроразпределителните дружества, както и при предстоящо отваряне на пазара за битови потребители това ще се отрази в някакъв процент, в някакъв дял и в сметките на домакинствата. Основната причина, която е дадена за въвеждането на промените е Регламент 2195 от 2017 г., но този регламент се транспонира само частично, тъй като в него има и други изисквания, които са свързани с въвеждане на единна цена за балансираща енергия – и за недостиг, и за излишък. Има изисквания за предоставяне на информация до 30 минути след периода на сетълмент за източници на балансираща енергия за цени, по които са предоставили. Това нещо не се въвежда. Смятаме, че, за да бъде адекватно въвеждането, съгласно чл. 62 от Регламента Комисията трябва да изиска и да предложи, тъй като може и по собствена инициатива, отлагане на въвеждането на тези промени, особено на 15-минутните интервали и те да бъдат въведени, когато се въведат всички изисквания на Регламента, т.е. единна цена на балансираща енергия, предоставянето на публичност и прозрачност как се формират цените в реално време през 30 минути след часа на сетълмент. Знаете, че в момента цените на балансираща енергия стават ясни на пазарните участници не по рано от десето число след месеца на доставка, т.е. за първо число на месеца реално след 40 дни се разбира. Както чухме от изказването на г-н Константинов, NEMO Committee също е установил, че все още няма възможност за въвеждане на 15 минути, дори и на по-развитите пазари на които оперират. Алгоритъмът „офемия“ очевидно също не ги

поддържа. Това нещо също е добро доказателство за страната, че може би малко прибързваме, че може би нямаме готовност. Поне такава е нашето усещане и разбиране. Ако има аргументи за другото и ако има аргументи, които биха оборили притеснението ни, че ще се повишат цените на електрическата енергия за потребителите в страната – ще се радваме да ги видим и да ги обсъдим. Знаете колко е чувствителна в момента темата за енергийните цени. Мисля, че трудно би го приело обществото. Според мен и според колегите от Асоциацията трябва да се направи адекватна оценка на въздействието, да се симулира как би се отразило на цените и преди вземане на решение за въвеждане да се направи разяснителна кампания за обществото, тъй като включително и битовите потребители ще плащат по-високи цени на електрическа енергия в резултат на това. Според мен през медиите за масово осведомяване трябва да се направи такава кампания и да се обясни защо се прави. Иначе ще се приеме доста по-негативно. Имаме и други коментари, които ще изпратим в писмено становище. Това бяха двата най-съществени, на които искахме да обърнем внимание.

Мария Кръстева – Асоциация свободен енергиен пазар:

Асоциация свободен енергиен пазар ще внесе писменото си становище в установения 14-дневен срок. Сега само един кратък коментар искам да направя по повод изказването на ЕСО с искане за забрана на обединенията балансиращи групи. Ние категорично сме против, като представляваме координатори, тъй като това многократно ще увеличи цените на небалансите. Нищо, че колегите от ЕСО смятат, че 15% ще се намали цената за недостиг. Самото нетиране вътре в групата е многократно повече като ефект. Считаме, че ако подобно нещо се предприеме като забрана ще намали драстично координаторите на балансиращи групи. Най-вероятно ще ги сведе до тези 11, които и в момента имат преки отношения с ЕСО.

Габриела Тодорова – административен директор на Българска ветроенергийна асоциация:

Нашата организация също се запозна детайлно с новия проект за изменение на Правилата за търговия с електрическа енергия. Бихме искали да коментираме предложението на ЕСО за промяна периода на сетълмент от един час на 15 минути, съгласно Регламент 2195 на ЕК от м. ноември 2017 г. Ние също считаме, че прибързаното реализиране на това предложение би създавало редица трудности за пазарните участници. На пазара на електрическа енергия понастоящем всички платформи са с интервал един час и в този смисъл предложението е несъвместимо с пазара. Като започнем с първата пречка-изплащането на ВЕИ производителите. Премията от Фонда към производителите се изплаща при условие, че цялото произведено количество енергия по протокол е равно на продаденото по график на борсата плюс количествата излишък минус недостига. При разминаване продължителността на интервалите на борсата и на балансиращия пазар производството по протокол никога няма да е равно на вече споменатото уравнение. Така изпадаме и в една неяснота по отношение на обосновката за изплащане на премии. Следваш наш аргумент е продажбата на енергия на интрадей пазара. С оглед намаляване на небалансите става невъзможна или поне значително по-неефективна, което е във вреда на системата като цяло, където основен стремеж е намаляване на небалансите. При скъсяване на интервалите за сетълмент с цел изпълняване на европейските изисквания на цитирания вече регламент следва и графиците да се подават по-близо до пазара и съответно целия пазарен модел да бъде съобразен с този 15-минутен интервал за сетълмент. В заключение искам да кажа, че Асоциацията не е против прилагането на европейското законодателство и разбира необходимостта от прилагане на регламента, но считаме, че пазарът трябва да бъде готов за това и настояваме при въвеждането на 15-минутен интервал производителите също така да имат възможност да подават коригиращи графици един час преди сетълмент. Искам да спомена, че в други европейски държави (например Румъния) се предвижда Регламентът да бъде отложен. Мисля, че там

отлагането беше от януари 2021 г., за да се даде време за подготовка на участниците на пазара и естествено на законодателството. Ще внесем своите аргументи в писмен вид в установения срок.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Обръщам се към присъстващите в залата. Има ли желание за изказване? Няма. В такъв случай се обръщам към работната група. Г-н Младеновски, желаете ли да вземете отношение?

П. Младеновски:

Ще се спра накратко на коментарите на всяко едно от дружествата, които се изказаха. По отношение на отлагането на Регламента – предвид искането на NEMO Committee. След като бъдем уведомени за подобно искане, до момента нямаме информация в Комисията за подобно искане, ние ще се съобразим с това искане, ако естествено то бъде прието на ниво регулатори в цялата Европейска комисия. Не случайно организираме това ново обществено обсъждане, тъй като предложените от ЕСО в процедурата по първото обществено обсъждане предложения действително са съществени и налагат ново обсъждане с пазарните участници. Тук е несъстоятелен аргументът на представителя на АТЕБ, който каза, че това е вкарано в последния момент. Именно заради това ние правим ново обществено обсъждане – за да може да се оцени, за да може да чуем мнението на останалите пазарни участници. След малко ще се спра на предложенията на АТЕБ. Относно предложенията на ЕСО за обединение на балансиращите групи и премахването на тези обединения. Моето лично мнение е, че ЕСО са прави, но в същото време тук следва да имаме предвид, че подобно предложение беше внесено като промяна в Закона за енергетиката и впоследствие оттеглено. Не смятам, че с подзаконов акт е коректно да се вкарва през задния вход нещо, което е оттеглено на ниво законодателство. Аргументите, които излагат от ЕСО са съвсем състоятелни и може би трябва да помислим за разпорежба, която да ограничава концентрацията на толкова много търговски участници в една балансираща група, тъй като действително рисковете са много големи. Подобни изисквания за концентрация са наложени и в Румъния, където съществува разпорежба, че в една балансираща група не може да има 30% от пазара. Може би трябва да се помисли в тази посока, а не да се премахват напълно. Неслучайно и множеството предложения от търговците за едва ли не легитимиране ролята на главен координатор и ограничаване на финансовите рискове са отхвърлени, тъй като това е рискова дейност и който е решил да се занимава с това – именно да бъде главен координатор на подобно огромно обединение от 22 балансиращи групи, следва да осъзнава рисковете и да си понесе финансовата отговорност за такова поведение на пазара. По отношение на съоръженията за съхранение на енергията. Следва да отчитаме, че това е европейска политика и не бива чрез Правилата за търговия да ограничаваме действието им в България, тъй като за всички е ясно, че ако върху едно съоръжение за съхранение на енергия се наложат всички мрежови тарифи, включително и такса задължение към обществото, използването му напълно се обезсмисля. Европейската политика относно съоръженията за съхранение на енергия е само и единствено използването им за предоставяне на системни услуги на оператора. Съоръженията за съхранение на енергия са именно за оптимизиране на потреблението, изглаждането на ценовите криви и т.н. Не смятам, че Вашето предложение е коректно – този тип съоръжения да ползват отстъпки само и единствено когато предоставят системни услуги на оператора. По отношение на казаното от НЕК за диапазона на регулиране. Правилата следва да се четат, че до момента системни услуги се заплащат от оператора по фиксирана цена от 10 лв. Тук искаме да въведем тръжна процедура, подобно на студения резерв, където действително тези, които предлагат системни услуги, операторът да може да избира и да регулира и по цена, освен по бързина и по останалите критерии, които използват диспечерите. Както при студения резерв, тези текстове искат да въведат задължението търгове да се организират от оператора за системната услуга и за

предоставяне на вторичен резерв. По отношение на предложението на ЧЕЗ за регламентиране на принципи за гаранционните обезпечения към ЕСО. Тук не е лошо предложението, но следва да се има предвид, че ако подобни принципи се прилагат към ЕСО би следвало да се разпишат и за електроразпределителните дружества, които също изискват гаранционни обезпечения при сключването на рамкови договори, които и в момента са оставени по свободно договаряне и това, което разпределителното дружество прецени. Не мисля, че е прибързано транспонирането на европейски директиви. По-скоро в Правилата няма прибързано транспониране на европейски директиви. Ако имате предвид затворените разпределителни системи – те отпаднаха в сегашния проект на правилата. Всички текстове, които са свързани с европейското законодателство произтичат от няколко регламента, последните от които влязоха в сила именно от началото на тази година. Стигаме и до промените в балансиращия пазар. Тук следва да се отбележи, че в момента страната ни е поставена в една много деликатна ситуация предвид либерализацията на пазара и изискването на Европейската комисията за съответствие на българското законодателство с европейското такова. Това е и една от причините поради която в кореспонденцията с Европейската комисията се слага като препоръка тази синхронизация на българските закони и подзаконовни нормативни актове с оглед нотифицирането на различни държавни помощи, в това число и механизма за капацитет, който правителството е поставило или поне Министерството на енергетиката, като много важна крачка пред осигуряване работата на въглищните централи в България. Една от тези препоръки е либерализацията на пазара. Втората е съответствие на подзаконовата нормативна уредба с Регламент 943. Едно от изискванията там е 15-минутен интервал. Друго изискване, което ЕК счита за доста съществено, е при определяне на цените за балансиране да се прилага метода *Pay as clear*, *Pay as bid*, т.е. кой колкото е биднал, толкова му се плаща. Идеята е както при пазара ден напред се прилага *Pay as clear*, идеята е и там да има клирингова цена при цените на доставчиците на балансираща енергия. В началото, когато започнахме да анализираме това, стигнахме до извода, включително и с представители на ЕСО, че това би довело до изказаното от Вас увеличение на цените на балансиращата енергия. Все пак в повечето европейски страни, в които се прилага това засилва конкуренцията, намалява бидовете и по този начин се постига ако не същата, то увеличението не е толкова съществено. Действително Вие сте прави – трябва да има единна цена. Имаме уверението на ЕСО, че се работи по този въпрос и може би от 2021 г. може да достигнем до единна цена. В момента се позоваваме на изключението на чл. 62, който Вие споменахте. Все още и операторът, и българския пазар не са готови за единна цена, но се работи по това. Новата формула отразява именно това изискване за *Pay as clear* за постигане на клирингова цена на балансираща енергия и такъв е регламентът. Това е европейското законодателство. Ние дори и да го отложим по-късно от януари 2021 г., въпреки, че в преходни и заключителни разпоредби е записано, че тези членове за 15-минутен интервал се прилагат от 1 юли, едва ли ще успеем да го отложим. Това е последният срок, който и румънците са изисквали. По отношение на възражението на Българска ветроенергийна асоциация, че 15-минутният интервал ще попречи на премията. Аз смятам, че те са несъстоятелни. Всичко това може да се адаптира и производителите пак ще си получават премиите по същия начин. Друг е въпросът, че 15-минутният интервал действително прави прогнозирането доста по-трудно, но все пак това е един професионален пазар и трябва да се съобразяваме с европейските изисквания и с това, което правят в Европа на тези пазари. Ние не можем да останем като един остров, на който да не се прилага. Затова ми беше много интересно изказването на АТЕБ, тъй като до момента винаги сме спорили – ние сме защитавали обществения интерес и реакцията на обществото, докато търговците са били по-незаинтересовани от тази тема. Сега, когато действително и те имат ползва от това се изтъква обществен интерес като аргумент на първо място.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Колеги, обръщам се сега към Вас. Имате ли въпроси или изказвания? Не виждам. Благодаря на всички участници. Считаю, че тази дискусия ще даде резултат. Разбира се, очакваме Вашите писмени становища в 14-дневен срок, не само от Вас, но и от други, които може би са в залата и биха представили свои становища в Комисията. Насрочвам закритото заседание на Комисията окончателно ще приеме промените в Правилата за търговия с електрическа енергия за 26.03.2020 г. Трябва да отчитаме, че две седмици са необходими за събиране и получаване на становищата и след това нека да дадем възможност и работната група внимателно да проучи всяко едно от тях и да излезе със становище дали приема или отклонява направени предложения. Пред края на месец март ще имате променени Правилата за търговия с електрическа енергия.

На 26.03.2020 г. от 10:00 ч. ще се проведе закритото заседание за приемане на проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-13-00-1/06.02.2020 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Е. Харитонова)

.....
(Д. Кочков)

.....
(П. Трендафилова)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(Н. Косев - главен експерт)